

Žymūs vokiečių ir suomių pasisekimai Š. Karelijoje

Vokiečių kovos lėktuvai puolė dvi britų vilkstines

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ. XI. 11. Vyriausioji karinių pajėgų vadovybė praneša:

Krime vokiečių ir rumunų kariuomenės tollau slenka prie Sevastopolio ir Kerčės. Abu uostus su gerais rezultatais bombardavo oro pajėgos.

Maskvos srityje per oro puolimus prieš padaryti žymūs nuostoliai sunkaisiais ginklais ir riedmenimis. Sovietų sostinės kariniai įrenimai buvo apmėtyti bombomis.

Šiaurinėje Karelijoje vokiečių ir suomių kariuomenės sunkiomis kovos ir žemės paviršiaus sąlygomis sunaikino stiprius vienos priešo divizijos dalis.

Cia kovoje buvo paimta 700 ištvirtintimų, 1.200 belaisvių, taip pat paimta arba sunaikin-

ta keturi tankai, 30 patrankų, per 100 kulkosvaidžių ir granatsvaidžių

bei daug kitokios karinė medžiagos. Kruvini priešo nuostoliai daug kartą prašo belaisvių skaičiu.

Prie britų pietryčių pakraščio kovos lėktuvai dienos metu bombomis pataikė į tris didesnius prekybinius laivus. Laivai buvo taip sunkiai sužaloti, kad galima laikyti nuskendusiai. I rytus nuo Eastono sunkaus kalibro bombomis buvo pataikyta į vieną domeninių krosnių imone.

Šiaurinėje Afrikoje vokiečių kovos lėktuvai sprogtamomis bei padegamomis bombomis puolė britų aerodromą į rytus nuo Marsa Matruko.

Priešas į Reicho teritoriją nebuvo atskridęs.

BERLIN. XI. 11. Kaip DNB iš karinių sluoksnių patyrė, vokiečių kovos lėktuvai lapkričio 10 d. į rytus nuo Great Yarmoutho puolė dvi britų laivų vilkstines ir sunkiai sužalojo tris prekybinius laivus, po 3.000 tonų talpos.

Laivams padarytoji žala buvo tokia žymi, kad jie turėjo nuskesti. Per ginkluotą žvalgybą vokiečių kovos lėktuvai vakar dienos būvyje numetė bombų į ivairius Anglijos talkinius. Į vieną domeninių krosnių fabriką pataikė dvi sunkiosios bombos. Kitoje vietoje lėktuvai sekmingai puolė uosto įrengimus ir sandėlius, taip pat važiuojantį traukini.

Neseniai atvykę į Šanchajų Tasso tarnautojai ir GPU nariai buvo pakviesti vietiniu Tasso ir GPU vedėju Rogovo, stoti tarnauti į baltagvardiečių ir kitas panašias organizacijas, kad kilus karui tarp Japonijos ir Sovietų Sajungos jie galėtų veikti, kaip „penktoji kolona“. Pats Rogovas pareiškės, kad karas tarp Vokietijos ir Sovietų Sajungos sukėlės nerimą vietas sovietų piliečių tarpe. Tam tikras nerimas esas jaučiamas ir sovietų firmose. Toliau „Chins News“ praneša, kad nuotaikos sovietų kariuomenėje labai smunkančios ir daugėja dezertyru.

Ziniomis iš patikimumų šaltinių, pirmadienį Šanchajuje buvo

Nerimo nuotaikos ir reiškiniai Tol. Rytuose

SANCHAJUS. XI. 11. Japonų žinių agentūra „China News“ praneša, kad sovietų tarnautojai Šanchajuje

daro pasiruošimus tam atvejui, jei Tolimuojuose Rytuose prasidėtų naujas karas.

Neseniai atvykę į Šanchajų Tasso tarnautojai ir GPU nariai buvo pakviesti vietiniu Tasso ir GPU vedėju Rogovo, stoti tarnauti į baltagvardiečių ir kitas panašias organizacijas, kad kilus karui tarp Japonijos ir Sovietų Sajungos jie galėtų veikti, kaip „penktoji kolona“. Pats Rogovas pareiškės, kad karas tarp Vokietijos ir Sovietų Sajungos sukėlės nerimą vietas sovietų piliečių tarpe. Tam tikras nerimas esas jaučiamas ir sovietų firmose. Toliau „Chins News“ praneša, kad nuotaikos sovietų kariuomenėje labai smunkančios ir daugėja dezertyru.

Ziniomis iš patikimumų šaltinių, pirmadienį Šanchajuje buvo

gautas įsakymas evakuoti iš Kinijos Jungtinė Valstybių ka- riuomenė.

Kadangi jau prieš keletą mėnesių buvo padaryti pasiruošimai, evakuavimą esą galima pravesti trumpu laiku. Būsių evakuota apie 1.200 Jungtinė Valstybių kario lyno kareivių. Karelial, esą Pe- kine ir Tiencine, būsių pirma pa- siušti į Šanchajų, o iš ten nuga- benti į Jungtinė Valstybes. Eva- kuavimo įsakymas sukėlės nerimą Šiaurės Amerikos ir anglų sluoksniuose, kurie ligi šiol visai nenoriai tevykdė savo valdžios organų pa- tarimą evakuotis. Visuose laivininkystės biuruose prasidėjo kamšatis. Civilini asmenys dėl transporto lai- vu stokos būsių pirma gabėnami į Hongkongą ir Manilą. Ne ameri- kiečiai būsių iš čia gabėnami daugiausiai į Australiją. Įsakymas evakuotis turėjo paraliuojančios itakos didmenų prekybai. Kainos taip pat kyla. Vietos sovietų sluoksniuose pastebimas ruošimasis vykti į Vladivostoką.

Sovietai dar neatsa- kė japonams

TOKIO. XI. 11. Sovietų Sajunga dar neatsakė į japonų protestą dėl laivo „Kehi Maru“ nuskendimo — pareiškė japonų vyriausybės atstovas per antradienį spaudos konferenciją. Kai vyriausybės atstovui buvo nurodytos žinios, kuriomis vienas Amerikos prekių laivas pasiekės Vladivostoką smarkiai sužalotas, jis pareiškė, jog apie tai dar neturima oficialių pranešimų. Dėl didelio pavojaus, kuri kelia gausios pavieniui plaukiųjančios sovietų minos, tokis atsitikimas esas visiškai galimas. Kalbėtojas pabrėžė, jog jam esą gaila, kad amerikiečiai taip blogai buvo sovietų painformuoti apie pavojingąsias laivams plaukių zonas.

NEW YORKAS. XI. 11. Associated Press praneša iš New Dellio, kad, Britų Indijos vyriausybės pranešmu, pabėgęs ir užsieniuose šiuo metu esas buvęs visos Indijos kongreso pirminkas Subhas Chandra Bose.

Amerikos paskola sovietams - tik žestas

NEW YORKAS. XI. 11. Jungtinė Valstybių paskola sovietams buvo ne daugiau kaip paprastas žestas, ne Jungtinės Valstybės reikalaujančios medžiagos negalėtu greičiau pristatyti, kaip per 1–2 metus. — pareiškė laikraštis „New York World Telegram“. Toliau laikraštis kritikuoja tas melagystes, prie kurių Jungtinės Valstybės priveda pagalbos tiekimas sovietams. Pasak laikraščio, tereikia prisiminti

Roosevelto sveikinimo telegramą Stalinui bolševikinės revoliucijos suaktuviu proga. Ši revoliucija esanti pradžia kruviniausio jėgos viešpatavimo, koks tik tėra žinomas istorijoje. Jeigu Jungtinės Valstybės, pareiškia baigdamas laikraštis, visą laiką apie tai nepagalvos, tai komunistų agentai, kurie jau yra išliaužę iš savo pogrindžių, greitai įsigys vyriausybės palankumą.

Siūlo sudaryti bendrą anglų – sovietų karo vadovybę

BERLIN. XI. 10. Siekiant išgelbėti kas dar galima, anglų yra daromas

pasiūlymas karo vadovavimą pavesti bendram anglų ir bolševikų štabui.

Kuris turėsias paversti tikrove teorinių anglų pranašuma.

Londono „Reynold News“ rei- kalauja pradėti didelę ofenzyvą ir

pareiškia, kad karui laimėti reikiu galimumu. Kelias pro Kaukazą nors ir trumpiausias, bet šiuo metu laikui jis veik neįmanomas. Pro milžinišką sovietų Azijos sritį eina tik keletas kelių, kurie jau dabar perkrauti ir kurie nepakelė didesnio masto transporto.

Jungtinės Valstybės lapkričio 9 d. per Cordell Hullį pareiškė, kad jos

negalėjančios bolševikus ap- rūpinti per ilgą ir brangą Ar- changelsko kelią.

Bolševikai jau taikos metu da-

re didžiausias pastangas pritaikyti Archangelskų laivininkystei ir atpalaiduoti jį nuo ledų, tačiau

jiems maža kas pasiekė. Kokiu

dabar sunkesnėmis salygomis, stokodami medžiagos ir

žmonių, pritaikys Archangelską dideliems transportams? Todėl

niekur nėra perspektyvų su- eikti bolševikams greitą ir pakankamą pagalbą.

būdu jie dabar sunkesnėmis salygomis, stokodami medžiagos ir

žmonių, pritaikys Archangelską

dideliems transportams? Todėl

niekur nėra perspektyvų su- eikti

bolševikams greitą ir pakankamą

pagalbą.

„Japonai pasiryžę leistis į ginčą su Amerika“

Anglų laikraščių komentarai

AMSTERDAMAS. XI. 11. Kaip praneša britų telegramų agentūra, šios dienos britų spaudo sveikina Churchillio „ispėjimą“ Japonijos adresu. „Daily Telegraph“, tarp kitok, rašo, jog svarbiausias tos kalbos tikslas buvęs įspėti japonų politikos vadovus.

Dabartinės japonų vyriausybės narių pasiskymai leidžia spėti, kad jie yra pasiryžę leisti į „ginčą“ su Jungtinėmis

Valstybėmis

ir su britų pasauline imperija“.

„Daily Mail“ rašo: „Churchillio atvira kalba pasigirdo kaip tik tuo metu, kada ypatingasis japonų astovas yra kelyje į Jungtinės Valstybes. Anglijos pripažista Jungtinės Valstybių vadovavimą Tolimųjų Ryū klausimui ir neleis, kad karinių veiksmų pasiliktų be atskymo“. „Yorkshire Post“ reiškia nuomonę, kad tiek britų, tiek Jungtinės Valstybių vyriausybė turi paskelbti savo nutarimą dėl Birnos kelio problemos „ne- dviprasmiskais žodžiais“.

TIK DOLERIAI IR DOLERIAL...

VAŠINGTONAS. XI. 11. Prezidentas Rooseveltas pirmadienį pa- prae iš kongreso dar 117 milijonų

Pozityviai vertinami vokiečių - turku santykiai

Tu šalių gyvybiniai interesai vieni kitus papildo

BERLIN. XI. 11. „Berliner Boer- senzeitung“ įžanginiame straipsnyje, pavadintame „Turkijos padėtis“, laikraščio diplomatinis bendaradarbis Karl Megerlė, pasinaudodamas Turkijos valstybės prezidento ryšium su parlamento sesijos atidarymu pasakyta trumpa kalba, rašo

apie Turkijos užsienių politi- kos plėtojimą.

Tas elementas, kaip autorius pa- žymi, kuris dar praėjusiais metais, pasinaudodamas ta pačia proga pasakyta Inuenočiai kalba, migojo juodinti vokiečių turku santykius, nuo to laiko yra viši- kai dingęs. Didelių iwykių akivaiz-

doje Turkija sugebėjo konstatuoti, iš kurios pusės grasinama jos gyvybiniam interesams, ir iš kurios pusės iš yra paremiamos. Aš galiai pasakyti, kad paskutiniu metu būvyje visos karos fazės, kurios vyko arti Turkijos, prisdėjo prie to, kad vokiečių turku san-

tykiai taip palankiai išsiplėtojo,

kad į tolesnę jų plėtoto galima žūrėti su pasitikėjimu. I Turkijos valstybės vadovybės blaivu sveiką protą, lygiai kaip i Vokiečių lojaluma, kaip Megerlė pa- žymi, sudužo visi mėgimimai, kurie Turkijoje turėjo sudaryti išpuči, kad Turkija galinti būti už- pulta iš vokiečių pusės. Taigi, tuo

pavojaus krizė vokiečių turku santykiamis pavirto pasveikė- jimo krize.

Kaip Megerlė toliau pažymi, le- miama itaką turkų politikai turėjo padaryti kova su bolševizmu. Kad Turkijos sąjungininkai ang- lai per vieną naktį pasidarė bol- ševizmo sąjungininkais, to Turkijos nebuvo galima nepastebeti.

Ir jai, lygiai kaip visai Europai,

dėra apsigalvojimas, kad, Sovietų Sajungos laimėjimo atveju, Anglija su ja negalėtu ginkytis dėl Eu-

ropos ir Artimosios Azijos sričių kaip grobio. Kai vokiečių kariuo- menė pašalino bolševistinių pavoju iš turku sienos srities, Anglija tuo tarpu tą pavoju priartino prie-

turku sieną. Megerlė savo straipsniu baigia šiai žodžiai: Vokietijos ir Turkijos geopolitinė padėtis leidžia be jokių rezervų pripažinti tiek Turkijos europinę padėtį, tiek jos ypatinį uždavinį būti Dardanelų sąsiaurio saugotoju ir pa- tiketiniu, ir visame tame ižūrėti taikos faktoriu toje srityje.

Turkijos ir Reicho gyvybiniai interesai gali būti ne tik su- jungti, bet jie vieni antrus ir

papildyti. Paviršiuje galėjo šis tas pasikeisti, tačiau viduje bendrieji interesai pasūlyko tie patys. Ant to pa- grindo abi tautos gali su pasi- kėjimu statyti draugystės ir ben- dradarbiavimo pastatą.

Sportas

Slidžių parėngimas sezonui

Norint, kad slidės ilgesni laikai ir gerai tarnautų, būtina gerai jas užlaidyti. Sezonu metu reikia jas mažiausiai 2–3 kartus i mėn. impregnuouti (prisintinti medžio dervos). Slidės ne pamirštinės ir pavasarį, vasarą bei rudenį; per ta laikotarpį jos impregnuojamos 2–3 kartus. Pries impregnavimą slidės reikia gerai nuvalyti. Tai atliekama tokiu būdu: slidžių pagrindas kiek pašildomas (taip geriausiai galima atlikti primusu ar spirituine lempute) ir skudurą nutrinama ištirpe tépalai ir klišteriai. Tai kartoja ma tol, kol slide lieka visai švari ir sausa.

Tepalus galima nuimti ir stiklo gabalielį ar pelliuką.

Dažnai naudojamas dar trečias būdas — sudrėkinamas skuduras benzine arba denaturuotam spirite ir juo nuvalomas slidės, tačiau ši priemonė nėra patartina, nes i slidė įsigeria minėti skysčiai, o vėliau blogiai laikosi slidės paviršiuje tépalai. Gražiai nuvalyta slide reikia kiek iškaitinti. Tokia slide tépama dervą arba linų aliejumi. Itepta slide vėl šildome iki 65 °C. Tai kartotamē bent 2–3 kartus, kol slide visi prisotinama.

Slidžių įsotinimas, arba impregnacija, paskutiniu metu yra labai išplitęs. Neimpregnuotas slidės lengviau įmirks vandenį, blogiai laiko tépalus, todėl yra sunkios, mažai našios ir labai dažnai iškrypsta. Primitiūose salygose gerai impregnuotos slidės gali būti ir netepamos tépalai.

A. H.

Slidžių batus priežiūra

Batai yra viena iš brangiausių slidžių aprangos dalii. Gerai prižiūrimi, slidžių batai yra patvaresni ir nenustoja formos. Pries pradedant slidžiu sezoną batus reikia gerai nuvalyti (jeigu tai nebuvu padaryta pavasarį), sūtalyti riantus, puspadžius, apžiūrėti batų apkauptymą ir sušnūravimą. Tokius batus reikia išplauti silphame sodos tirpinyje, o po to būtinai ištrinti taniną. Taip paruošti batai ištrinami specjaliu riebalu mišiniu: 100 gr. riebalų arba vazelinu, 60 gr. parafino, 200 gr. terpentino arba benzino.

Vša tai ištrinama karštą vandens puode. Mišiniu reikia tepti batu lšore ir vidu iki visiško odos prisotinimo. Terpentiniu išgaravus, nuvalyti nuo odos paviršiaus likusias parafino dalis. Po to padus, kad būtu atsparesni, lengvai ištepti pokštą. Pagaliau batus reikia ištepti specialių tépalu (vaksu) ir juos išblizginti.

Batu priežiūra yra lygiai svarbi ir slidžių sezono metu. Sušlapusius batus, kad nenustotu formos, reikia nuvertinti popierium arba siaudais ir džiovinanti pastovio temperaturoje, perpučiamoję vietoje. Batus džiovinti ant pečiaus nepatartina. Batus tépalais tepti ne dažnai, kaip karta i dvi savites, nes nuo dažno tepmo batai nenustoja formos. Naudojant batus kasdien, reikia juos tepti vaksu ir išblizginti. Vaksas duoda batui slidumą (dėl to ne taip limpa sniegas ir užakina odoje esančius narvelius, kas apsaugo nuo šlapumo).

A. H.

Pulkininkas J. Petruitis

Kaip jie mus sušaudė

63

Žmonių riksmo dėl šaudymo pekliškai kurtinančio plėskėjimo né kiek nesigirdi. Gulėdamas kniūpščias kažin kokio žmogaus kūno apačioje, nosi įsmeigiau i žemę, dešinę ranką išmečiau pirmyn, du pirštu ištiesiau, o kitus du sulenkiau pusiau. Kairią ranką, kad ir labai buvo nepatogu laikyti, palikau šone atblokštą po lavonu. Dešiniajā koja pakišau dar giliau pō lavonu kojomis ir kairiajā, pusiau sulenkės, a mēčiau i šoną — padariau tokią pōz̄ą, kad nebebūtu jokio abejojimo, jog čia tikrai guli vienās ant kito du lavonai. Tuo geriau, kad dėl viršutinio jokio abejojimo nebegali būti, nes man apačioje jo rangantis ir taisantis, jo kojas pastumiant i dešinę ar i kaire, jis nē kiek ne protestuoja. Negalejau suprasti, ko jie taip ilgi šaudo, kokias dvi minutes: juk čia jokios gyvybės nebegali būti. Tokiu pasiutusiu šaudymu net ir miško medžius gali nukapoti.

Pagaliau pasigirdo komanda:

— Prekrati!

Šaudymas momentaliai nutilo.

— Teper provierte, rebiatal (Dabar patinkinti).

Išgirdus komandą, mane net šaltas pra-

Stalo teniso turnyras baigtas

Nors Kauno stalo teniso rūdėns turnyras buvo numatytas baigtis per dvi dienas, vis dėlto aplinkybės taip susiklostė, kad visi žaidimai buvo ivykdyti per vieną dieną. Turnyras sukėlė didesnio susidomėjimo, ir tuo pačiu atidarytas stalo teniso sezona, sklidinės daugeliu turnyrų i pirmenybiu, kurios numatomos jau netoli my ateity.

Vyru vienete pirmieji susitikimai davė tokias pasiekimų: Dzindziliauskas — Neumann 21:12, 21:7, Dambrauskas — Katedra 21:19, 21:16, Variakojis — Eigėlis 21:17, 21:15, Butvila — Šepcavaničius 21:13, 21:9, Zotovas — Jasinevičius 21:12, 21:13, Nikolskis — Butvila 21:18, 21:9, Dzindziliauskas — Laukampas 21:19, 21:14, Dambrauskas — Romeika 21:15, 21:10, Variakojis — Pauliukevičius 21:11, 21:7, Razgaitis — Kvilius 21:9, 21:9, Motiejūnas — Kairys 21:16, 20:22, 21:12, Butvila — Kriaūčiūnas 21:12, 21:17, Baževičius — Zotovas 21:13, 21:16, Meilus — Misiūnas 21:12, 21:12, Andruškevičius — Vitkus 21:9, 21:14, Dzindziliauskas — Dambrauskas 21:7, 21:17, Variakojis — Butvila 21:14, 21:8, Meilus — Baževičius 20:22, 21:11, 21:13, Nikolskis — Andruškevičius 21:7, 21:11. I pusfinalių patėkė Dzindziliauskas, Variakojis, Nikolskis ir Meilus. Dzindziliauskas įveikė Variakojį 21:9, 16:21, 21:17 ir Nikolskį nugalėjo Meilu 21:15, 21:12. Baiginiame žaidime Nikolskis pasirodė pulkis formos ir visapusiskal patenkintamu žaidimu įveikė Dzindziliauską 19:21, 21:13, 21:15, 21:19. Pirmame sėtė Nikolskis vedė 16:12, bet Dzindziliauskas susikaupe ir laimėjo. Bet tai buvo viškas. Antrame ir tolesniuose setuose Nikolskis aškinai vyrauja ir jo pergalė neterėka suabejoti. Laimėtojas buvo gerėnis ir pelnyta išveržė nugalėtojo varda. Baiginiame žaidime Variakojis kovo, nors Dzindziliauskas kai kuriuo sviedinėlius prarasdavo per daug atmostai patiekė idomiu akimirku ir retkarčiais šystelėdavo tikrai aukštai klasė. Atsiminus, kad dabar tik sezonu pradžia, ténka laukti, kad toliau vyks dėl geriau.

Moteri vienete laimėjo: Stripeikaitė prieš Pakalniškytę 21:11, 21:17, Miuleraitė prieš Pauliukevičiūtę 21:15, 21:17 ir Polinauskaitė prieš Stripeikaitę 21:13, 16:21, 21:16. Pusfinalyje Astrauskaitė nugalėjo B. Motiejūnaitę 21:13, 21:13, o Miuleraitė privertė pasiduoti Polinauskaitę 21:13, 21:15. Baigimė tarp Astrauskaitės — Miuleraitės po permainingos ir gana idomios kovos baigėsi Astrauskaitės laimikiu 21:16, 21:16. Moterų klasė atrodo truputi pažengusi i pfelei. Nepatenkinama sausus ir vargišančius kamuošelius mėtymu, bet krypsytama į kombinacij, sükuringa kova, pilna dėkinio akimirku, jautria. Įtempta ir nenuobodžia.

Vyru dvejete Dambrauskas — Andruškevičius įveikė Baževičiū — Zotovas 21:19, 21:10, bet pralaimejo prieš Dzindziliauską — Meilu 16:21, 13:21, gi Nikolskis — Variakojis nugalėjo Laukampą — Meissel 21:11, 21:11. Pusfinalyje Dzindziliauskas — Meilus sudorojo Razgaitis — Vitku 21:14, 21:7 ir Nikolskis — Variakojis sukti Kviliu — Jasinska 21:7, 21:5. Baiginiame susitikime laimė buvo palankesnė Nikolskiui — Variakojui, kurie įveikė Dzin-

kaitas išpyle. Jei supras, kad aš gyvas, ir skels spatuok ašmenimis į galvą, tada iki šiol dėtos mano pastangos išsigelbėti nueis niekais. — Ne, — manau sau, — kas ten bebūtu, reikia kuo greičiausiai bėgti į mišką. Nė pats nepajutau, kaip išstrukau iš po virtutinio mano kaimyno ir bėgau. Mane palydėjo kokių penkių šautuvų apie dvidešimtis šūvių. Gal būtu nušovė mane bebėgantį, jei, apie trisdešimt žingsnių prabėgęs, nebūčiau suklupęs ant gulinčio žmogaus, matyt, jau nebegyvo, nes po to liovėsi šaudę tur būt, manydam, kad gerai pataikė, nes nuriuva staiga. Bėgdamas visą laiką turėjau šokinėti per īvairiose pozose ant žemės drybasanties žmones: aukštelinkus, kniūpščius ir ant šono susirietusius. Nepaisant ir pasiutusio šaudymo, vis dėlto pasirodo, kai kuriems pavyko pabėgti dar keletą žingsnių nuo plento.

Suklupęs ant žmogaus, kuris nepyko dėl mano neatsargumo, tuoju atsikeliau ir vėl bėgau, bėgau, be kvapo bėgau gilyn į pušyną, į mišką. Bėgau iš šiaurės į pietus retu augalotu pušynu, kad, kiek galima, toliau pasitraukčiau nuo pragaro, pamisčiau ir siaubu.

Pagaliau, visiškai pailsęs, nebeatgaudamas kvapo, pajutes lyg ir nebe savas kojas, kaip švino pripiltas, keliuose linkstančias, kad ir per menčiausią kūpustuką žengiant, ir širdį pasiutusiai plakančiai, liovišaus bėgęs. Pradėjau pėčias eiti.

Einu iš nieko nesuprantu, kas įvyko: ar tai buvo bausis sāpnes, ar tikrovė? Taip, siaubas ir pamisčias! Aukštos lieknos pušys žiūri į patamsio ir tyli. O, kad jos bent netylėtū, nes dabar man taip balsi ta nepaprasta jų tyli. Jos

KRONIKA

DAR VIENO BOLŠEVIKU TERORO AUKA

Mums pranešama, kad Versuose kalėjimo kieme žauriai buvo bolševiku nukankintas plk. Pašilys, o vėliau ten pat jo kūnas sudegintas. Dabar plk. Pašilio kūno pelenai yra atgaubinti į Kauno anatominumą. Kai teko patirti, vėliau, kada bus pastatyti plk. Pašiliui paminklas, ten bus imuryti ir surinktieji kūno pelenai.

ISEJO „ŽIBURELIO“ NR. 7

Dailaus spalvoto viršelio vidas pusei Vytes Nemunėlio eilėmis atpašakoje, ir V. S. Stančikaitės iliustruota Anderseno „Sniego karalaitės“ pasaika. Pačiame numeru Balio Sruogos „Vilniaus moksleivų daina“, J. Pakraušis pasakoja apie Teodorą Narbutą, o tollau — kita aktuali ir naujiesiems skaityojams miela medžiaga, ugdomi jų valžduotė ir lavinanti estetinį šoną. Numeris iliustruotas dailiais V. S. Stančikaitės ir T. Kulakausko piešiniais ir A. Nartuševičiaus foto nuotraukomis. Kaina 20 pf.

NAUJA PREMJERA VILNIAUS MIESTO TEATRE

Ryt Vilniaus miesto teatras pirmą kartą stalo Otto Indriko 6 pav. pjese „Zmogus po tiltu“, kuria režisavę Juozas Gustaitis.

PRAPLESTAS KAUNO HIGIENOS MUZIEJUS

Pastaruoju metu Kauno Higienos Muziejus žymiai praplesta ir pertvarkytas. Naujai įsnuomotoje patalpose įrengti skyriai papildyti naujais eksponatais, kurie iki šiol negalejo būti išstatyti dėl vietos stokos. Kiekvienas lankytinos Higienos Muziejuje yra dominančiu žiniu bei vaizdu iš žmogaus svirkatos bei higienos sričių. Muzieju gali lankytis kiekvienas nemokamai ir darbo dienomis — 12–16 val., sekmadieniais — 13–16 val.

Ekskursijos Higienos Muzieju gali lankytis ir kitu laiku, bet turi dėl jo susitarti su muziejaus vedėju.

Kauno Higienos Muziejus yra įsikūręs Laisvės al. Nr. 36, telef. 22835.

Nuo spalio 1 d. Kauno Higienos Muziejus yra sujungtas su Sanitarinio Švietimo Nemu į viena Sanitarinio Švietimo Skyriu, priklausanti Vyr. Sveikatos Valdybai.

„SODYBOS“ PRANEŠMAS UKININKAMS

Ukininkai, valstybiniai ūkiai, jeigu negali dėl kurių priežasčių šiuo metu pristatyti daržovų, vaisių „Sodybą“, tai daržoves, vaisius gali už-

ne išvadinti.

Pakartotinai primetama, kad:

1) Draudimas visiems yra privilomas ir todėl iki šiamo pranešimų nurodytos datos būtina: turi būti sudaryti draudimo dokumentai ir susumokėti draudimo mokesčiai už pri-

valomą draudimą 1941 metams, turi nesištėlioti atvykti į Kauno Miesto Inspekcija (Mickevičiaus gtv. Nr. 5) ir iki s. m. lapkričio mėn 25 dienos tai išvadinti.

2) Nesumokėjus laiku draudimo mokesčiai, pillečiams teks juos moketi su baudomis.

3) Neatvykus pillečiams į Kauno Miesto Inspekciją, nesudarė draudimo dokumentų ir neįmokėjus draudimo mokesčiu, jų turta bus pačios Inspekcijos išainotas, o mokesčiai su baudomis priviloma-

ja tvarka išleisti.

KAUNO MIESTO INSPEKCIJA

347(2)

man atrodo lyg čia stovėtų visa nebyliu armija. Sustojau ir stoviu, lyg stabo išstiktas. O, Viešpatie, siaubas ir pamisčias! Matau, mane supa aplinkui tiršta grandine visa armija enkaveditus. Jie labai tyliai, kad aš nepajusčiau, už pušų slapstydamiesi, šautuvus atkišę pirmyn, vis artinas ir artinas prie manęs, jau visai baigia suputi. Vienas labai didelis, kaip arklys, pastatyta ant paskutinių kojų, — tur būt, jų vadas. Jo ir galva panaši į arklio galvą. Jo aksys raudonos, baisiai išsišiepęs ir putos drimba iš narsų. Jis su baisia apsiputojusia šypsena vis artinas prie manęs ir didėja. Ir išauga jis toks didelis, lygus su pušų viršūnėmis.

Staiga enkavedistų grandinė išnyko. Dabar dešinėj pusėj, apie dvidešimt žingsnių nuo manęs, aiškiai pamatau mišku einantį plentą, kuriuo tyliai žygiuoja ir žygiuoja ilgaius vora žmonių eilėmis po keturius. Jie nieko nekalba, tik tyliai žygiuoja ritmingai visi sykiu, lyg sutartini, siūbuodami į dešinę ir į kairę. Aiškiai matau, kad jie visi yra nebyliai ir pamisčiai. Viešių jų eidami sudrimba ant kelio, kiti lipa per jų kūnus ir vis siūbuojia į dešinę ir į kairę. vienas jų atsiskyrė iš voros ir eina tiesiai prie manęs. Priėjus sustojo, tyli ir žiūri į manę; kažin ko jis nori iš manęs. Jis labai didelis, veidas liesas ir išbailes, barzda apauges, o jo akių lėliukės tokios baisios ir didelės, susiliejosios su jo akimis. Jis vienplaukis, basas ir labai nudrėkės. Jo kelnių priešakys visiškai išplyšęs ir matyt balto kūno dalis. Jis nieko man nesako, tik matau, kad jis nori pakelti rankas, bet nė išstengia.

(B. d.)

Profesinių Sąjungų perorganizavimas

Rašo Karo vadybos vyr. tarėjas Wöhrl, įgaliotinis Profesinėms Sajungoms

Buvusios bolševikinės profesionų buvo klasiu kovos organizacija. O dabar perorganizuotosios yra bendruomenės organizacija. Todėl laukiamas, kad kiekvienas dirbančių būtų tos organizacijos narys. Ne vieno tautos sluoksnio neapkanta kitam, kaip anksčiau, o sankaika yra veikimo akstinas. Kova prieš šviesuosius ar kapitalistus, kurie, tarp kitko beveik be išimties buvo žydiai, nebėturi vertės. Dabar svarbu rūpintis dirbančių geroje. Kiekvienas, kuris garbingai ir ištinkamai dirba, yra vertas apsaugos. Išplėtotas tautos ūkis turi daugybė profesijų bei užsiėmimų, todėl vienas kitam privalo rodyti atitinkamą pagarbą.

Tautos gerovę ir pažanga remiasi išmintingu suderinimu visų darbo jėgų, atsižvelgiant į jų tinkamumą bei sugebėjimą ir absolūciai pripažstant privačios iniciatyvos dėsnį. Bolševizmas, arba, geriau sakant, žydija, to visų labiausiai nenorėjo, nes jiems buvo daug lengviau valdyti, kai nuskurdės proletariatas kiekvieną dieną turėjo būti dékingas už tai, kad dar gauna gyvybei palaikytį gabalą duonos. Žydi tikslas buvo žmones pajurgti pasibaigėtinai vergijai. Su šia nusikalstama beprotybe dabar kovoja vokiečių kariuomenė. O užfrontėje tvarka jau vėl atstatoma. Profesinės Sajungos, kaip dirbančių organizacija, šiam reikale nori rytingai pagelbti, kaip ponas Generalinis Komisaras Dr. von Rennert savo atsižuikime į visus dirbančiuosius pareiškė šiai žodžiai: „Tačiau aš pageidauju su Profesinėmis Sajungų pagalba įkurti įmonių bendruomenes ir tuo kiekvienam duodu progą prisištoti prie ūkinio atstatymo. Tiki tuo būdu gali būti pasiekta darbo ir duonos užtikrinimas visiems“.

Nauja socialinė tvarka įvesti žymiai dalimi tenka Profesinėms Sajungoms. Ji pirmiausia prasideda įmonėje. Įmonės ar įstaigos savi-

ninkas yra atsakingas įmonės vedėjas. Jam priklauso rūpestis įmonės gerove ir ekonomingumu, vis tiek, ar kalbama apie ūkininko ūkių arba šiaip amato įmonę ar valdinę įstaigą. Betgi jam taip pat priklauso pareiga su savo bendradarbiais teisingai elgtis ir rūpintis jais. Didesnė įmonė, kaip pat tarėjai, jam pagelbsti įmonės delegetai ar vicedelegatai. Jie turi bendrą tikslą — išmintinga darbo vietės santvarka ir tikslingu darbo jėgos panaujimui pasiekti aukščiausią pajėgumą, nevertojant per stachanovinių metodą.

Įmonė turi būti uolaus ir sažiningo darbo vieta, o ne turgaus alkštė tinginiamas ir kiršintojamas. Jei kartais įmonėje tikrai išskiltų nesusipratimą ar nebūtų galima išpiudyti kokių nors teisėtų reikalavimų relikty stengtis dalyką išlaikinti ten pat, įmonėje. Atviru, vyrišku pasikalbėjimu, ypač kai tame nusveria išmintis, sekasi daug ką išaiškinti. O jei nepavyktų, tada taikiu būdu interesams suderinti yra Profesinės Sajungų organizacija.

Paskutinėje išvadoje sprendžia valdinės įstaigos.

Darbo tvarkymas čia pažymėtas dėsniais yra didelis auklėjimo uždavinys organizacijai. Joje vyrauja nepartiškumas ir tuo laiku pradėtas auklėjimas, nežiūrint asmenų, tėsiams. Su įmonės bendruomenės įkūrimu, tai yra su bendradarbiavimu ir harmonija įmonėje, ranka rankon eina bičuliškumas ir bendradarbiavimas visų dirbančiųjų didesnėje vietas bendruomenėje. Cia vienos delegatas žiūri Profesinėmis Sajungų uždavininiu, o vienos delegatams vadovauja apskrities bluras. Taigi ši organizacija yra kaip koks tinklas visame krašte išplėsta ir gali visur įsikišti tvarkydamas, auklėdama ir formuodama. Profesinės Sajungos yra pašauktos bendradarbiavanti socialinius teisės sukurime, kiek tai liečia atlyginimo ir darbo sąlygų sudarymą, darbo

apsaugą, aprūpinimą senatvėje, darbo parūpinimą ir t.t. Toliau joms priklauso profesinis dirbančiųjų paruošimas ir tobulinimas, kad jie per bepriekaištingą irankių valdymą ir lengvą susivokimą darbo aplinkoje vėl pajustų pasididžiavimą savo darbu. Šio uždavinio vykdymas taip pat prisidės prie to, kad darbščiam ir šauniam darbininkui palengvins socialinių kilių. Profesinės paruošimas ir tobulinimas turi eiti kaip per įmonę, taip ir per susibūrimus į didesnius vienetus. Prie darbo priklauso ir pasidžiavimas gyvenimui. Iš to išplaukia, kad Profesinės Sajungoms, kaip kultūrinis uždavinys, priklauso ruošti atitinkamą laisvalaikio suaudojimą vaidinimais, pramogomis, sportu. Tolimesnė svarbi sritis — suaugusiųjų švietimas. Prie to priklauso ir organizavimas vo-

kiečių kalbos kursų, kurie sėkmėnai jau prasidėjo ir ateityje, Profesinės Sajungų vadovaujami, bus dar žymiai išplėsti. Pagaliau Profesinės Sajungoms priklausas socialinius draudimais bus vis daugiau ir daugiau pertvarkytas taip, kad tikrai sergentiams būtų pagelbsti ma pasveikti, o simulantams ir dykudioniams bet koks šių galimymų naudojimas radikalai sutrukdomas. Todėl socialiniame draudime privalo dalyvauti visi tie asmenys, ypač amatinių ir ūkininkų, kurių socialinio draudimo globos būtinai yra reikalingi.

Tokiu būdu gausybė uždavinii, kurios Profesinės Sajungos turi vykdyti, leis pasiekti, kad energinių ir šaunų, darbštūs ir drausminų žmonės susiburs draugiškame darbe dėl geriausiu rezultatu ukyje ir valdyme.

Airija vieningai stovi už neutralumą

Ž. ū. ministerio Ryano pareiškimas

DUBLINAS. XI. 11. Per vieną vyriausybės partijos susirinkimą žemės ūkio ministeris Ryanas pareiškė, kad visas kraštas vieningai stovis už neutralumo politiką, tačiau, pasakė Ryanas, mes gyvente neaiškum, nes nekiomet negalima žinoti, kuomet kuri nors karo vadas sumanys ištrauktis mus į karą. Jei padėtis taps aštri,

gali kilti sulrūtė. Atsiras intervensijos šalininkų, kurie sakys, kad mes, užimdamai aiškią poziciją, galime viską laimeti, o laikydamos tollau neutralumu, visko neteksite. Stipri mūsų organizacija, išsišakojuji po visą kraštą, sugebės sutrukdyti paniką. Turėdamas galvoje Airijos demo-

kratinę valdžios formą, Ryanas pareiškė: Buvo tvirtinama, kad mes esame užsienio pajėgų rankose. Tačiau yra faktas, kad mes esame tik savo pačių rankose. 1938 metais, kai sudarėme sutartį su Anglia, jums buvo sakoma, jog mes esame sudarę slaptą susitarimą su Anglijos vyriausybe, pagal kuri būsimajame kare mes prisištės prie Anglijos. Savo laiku mes paneigėme bet kurių slaptą susitarimą, ir jūs žinote, kad mūsų buvo teisybė, o kiti ne. Dabar jums sakau, kad nesame jokios kliūkios rankose ir nesame sudarę sajungos su jokia užsienio valstybe, o taip pat neturime ir jokio susitarimo su kokia nors politine, socialine ir religine organizacija.

„Glenarvono lape“
Aštūonis šimtmečius anglai vaido Airiją, bet nenuslopino airių laisves troškimo. Nieko negelbėjo né skaudžios priešmetės, ne kartą pavartotos prieš nenumaldomą airi, kuris nieku būdu negali sutikti su mintimi, jog savo krašte nėra teisėtas valdovas ir šeimininkas.

Filmų „Glenarvono lape“ matome, kaip airių slapta „juostininkų“ organizacija kovoja prieš anglių valdininkų sauvalę ir žiaurius metodus, siekančius užgniauti kiekvieną laisvės prasveržimą, kiekviena tautinio atspalvio žygį. Nors filmų turi savę tam tikrą politinį atspalvį, vis dėto negalima teigti, jog meniniu atžvilgiu būtu netikėti. Už filmos kokybę jau kalba vien artistų vardai: Olga Tschechowa ir Karl Ludwig Diehl. Sie dienėje ekrano šulai pasistengė, kad atskirė scenos paverstu žiūrovą gilia prasme ir įtikimumu.

Oligas Tschechowai atitenka žymaus anglių valdininko žmonos vaidmuo. Pati būdama airė, ji kiek istengama švelnina kai kuriuos vyrų žiaurumus, nukreiptus prieš airių patriotus. Svelni, sklidina jautrumo ir užuoja tos širdis negali sutikti su vyrų klasinga užkulisiene veikla. Pagaliau, po eilės susikirtimui, ji palieka vyra, neturinti ryškesnio žmogiškumo jausmo, vyra, kuris galvoja, kad jei žmonai teiks materialines gėrybes, ji bus patenkinta ir daugiau neturės teisės reikaliuoti. Iklimpes į besaikį materializma, vyras metasi į kraštinimus. Jo meilė, pagrįsta šaltu pinigu, susilaikia greito galo.

Karl Ludwig Diehl sukuria turtinę airi, keletą metų buvojusi užsienyje, vėl grįžusi į dvarą ir netrukus išsijungusi į tautinės kovos sūkuri. Tai Enis Loviendas — aštriu bruožu, tikrai vyriškas tipas, nepripižiastas smurto, kovoja dėl teisybės žodžio, neinėjant kompromisu su tautinių interese apsiausta siela. Jo nuoširdi, nefalsifikuočių jausmu inspiruojama meilė Glorijai — tvirta, santuri, sklidina pasitikėjimo, kovojo iki pastinio akimirksnio.

Ispūdingos laidotuvų ir laivo sudžimo scenos. Miglos, šeštanti jūra, slaptangių išsidraikiusios lygumas, garuojančios, klasta dvelkiančios pelkės, — sulpido specifinių vaizdų, sukuria nuotaiką, kuriai nelieka abejinės né žiurovas. Sukrečias anglių karui išveržimas į bažnyčią ir slaptą „juostininkų“ susirinkimo išvaikymas. „Glenarvono lape“ turi pasiekimų.

K. ČERKELIŪNAS

J. TUMAS-VAIŽGANTAS

JALTA IŠ KELIONĖS KRIMAN

Ši, skaitytojui nežinoma (Vaižganto raštu tomuose nepaskelbtai) Vaižganto kelioniu išpūdžių fragmentai Redakcija paėmė iš 1917 m. Maskvoje išleisto Lietuvos kaledoriaus. Krime Vaižgantui teko būti Didžiojo karo metu. Alisku, kad dabar Kr'mo, o juo laibau Jaltos vaizdas bus jau kitokas, tačiau gamtos grožis juk bus tas pats. Tafai mes ir norime atskleisti skaitytojui, drauge duodamis progą ir pačiam Vaižgantui, vėlada gyvam, pasirodymu savo temperamentingu stiliumi. Red.

Jalta. Du dangu ir dar mažas rojukas. Kitaip negalima pavadinoti tos Taurydos kalnų vietus, kur atsirado Jaltos miestas. Vienas dangu ten, kur jam ir pridera būti, pilnas žvaigždžių, dieną ir naktį tyras. Antrą tematai naktį nuo kalnų, baigdamas važiuoti į Jaltą: jis nugrimzdė kažin kur neįmatuojamon gelmén. Jei ne mėnesina, jūros vanduo téra spėjamas; aškiai testimato an'tros mirgandžios, kaip ir viršuje, žvaigždėlės. Ir nebežinai, i kačia bežūreti, kame béra tavo vieta ir kaip tu čia važiuoji milžinu pylimų, kad nežinai ko jis tarp tu dvieju dangų laikosi, kur jo pradžia į galas atsidūrės.

Ne karo laiku, kai neužginta langai į jūros pusę švesti, pamatyumei trečią, jei ne dangu, tai mažą rojuką. Jalta.

Jalta įsigaužė giliai į Jailos kalnų. Lyg kokai milžinas būtų kumštėlės jai į pilva, ir jis čia susirietė bailingai per visą savo nugarą pasišauðama uoliniai savo šerias. Garsiausia tu ypatingu „šerių“ kuokšta — tai Ai Petri, 620 sieksnių aukštumo, kur tiek dainiu svajojo. Man ten pasvajoti neteko, tad ir vaizdo išten parašyti negaliu. O labai veržaus...

Tą šlanką į kalną, tą mažą, ne

daugiau ketvirtainio vardo, slėnelį, pažulniai pašiljusi pietų link į jūrą, iš visų kūtu triju šonu užstoja Jaila. Ji budrai sergsti, kad jokis kitas, rytu ar šiaurės, vėjelis neatklystu į ši slėnelį: privilegija duota vienam vasarių vėju. Jei tad gerai šilta visame Krymo pajūryje, tai Jaltoje vis dviekiem, trimis laipsniais šilčiau per ištisus metus. Sniegas čia tepesti per viduržiemį Ai Petri viršukalnynje, giliai plūduose, iš kur jaltiečiai paskui ilgai vežiojas sau maišais minkšto ledo.

Bet ir drėgmės čia tiek, kiek atgaruoja iš jūros; lietaus reta, o žemė vopnié, nuo kalnu nubyréjusi, smulkiai sutrinta. Štas dulkes debesimis kelia pravažiuodami vežimai, debesimis nuolat suka, kažin ko nuolat čia besišvaista viesulai. Jalta — tikra dulkių karalystė. Inžyrių, kiparų, laurų, akacijų, topolių glaučiaukų medžių ir kitokų augmenų gražėliai, kur tik arčiau gatvių stovi, visi storai dulkėti, net baisu prisištikti, net pikta, kam dulkės apgadina gražią Dievo rėdą. Lyg žmogaus darbu simbolis — visa, kiek bus padirbes, gauna savo nešvarumais pažymėti...

Viešbučių viešbučiai, vilų vilos visokiu kunigaikščiu ir turtininku. O jūs tarpe fantastikaus, gyva rytiečių pasaka, tikrai kiparų rūmai — tai Bucharos emyro. Jūs ponas, be jokios fanaferijos ir didumo kunigaikštis, di-dis caro prietelius...

... Išeini ant balkono, o jūs čia daug, iš dviejų šonų: po kairei netoliese jūra mėlynuoja, priešais už slėnio ir čia pat iš dešinės — Jailos viršukalnai, po koju, gerai giliai, miestas dabar 75.000 gyventojų, paprastai — tiki 35.000. Kalnų pusėje kartais debesliai ir ištisi debesys pasidraiko, bet nepralyja.

Sitaip kalnų debesimis aš likau nepatenkintas. Jei jie padaryti —

ti daugelio pačių šiltųjų kraštų augmenis. Cia gali matyti Babilono gluosnį, lyg mūsų „verkiantijų“ beržą. Jo metūgės kuone dviejuose siensniuose, palaidais liauna plaukais kuruloja žemyn. Ištisi krūmai visokiu palmių, bananų, oleandru, jukku, magnolių, kiparų, tyssu, pinių, gliciniju, kedry, araukariju, opunciju, akmeninių medžių, visad žaliuojančiu ažuoly. Iškilmingos milžinai — velingtonijos... Kamienas būtų lyg puši, tik be skujų; lapai — tujos. Platanių arba činaras tai mūsų kleivai — nėdržiepliai. Žemuogiinis medis — Krino augmuo, raudonas, lyg nepadoriai nuogas; jo viršutinė žievė kasmet nusilupa. Taip pat idomūs kempinių ažuolai, nuo kurų žievė „bieliama“, kaip kokios vilnos kerpana, ir jos vis atauga. Vienas terpentininis medis turis apie 1.000 metų. Japonijos gluconijų kamienas, lyg kakutus, apauges karpomis, apželusiomis aštriu ir ilgu dygliu šepčiaus. Russelio pušys, melsvai žalsvos eglės, japonų ginkgo, cukrinės nendrės, gaolan, ir tokiai.

Visa Jaltos apylinkė — tai buvusios graikų kolonijos. Graikai gyventi visos grotųose valdytose: tais 19 amžiaus, kada jas pamazai vyriausybė ir didikai išpirko.

Visa, kas Krime gražu ir jdomu, teparamatysi, visu kuo atsigėrės, tik ilgai pagyvenęs. Mano kelių dienų išpūdžiai: gana...

Reikia grįžti namo. Bet iš to rojuko išsiveržti taip pat sunku, kaip į tikrąjį rojų paklūti. Vieną dieną pažadėjo vietą automobiliuje — užvylė; antrą dieną pažadėjo vietą autobuse — išvažiavo anksčiau, neg paprastai. Tik trečią dieną pasisekė susilaikti malonės iš „Joffe ir Rabinovi“. Jei tu „inženieriu“ aš nenušoviai už jū gerą širdį, tai tik dėl to, 1) kad esu kunigas, ir kraujas pralieti man užginta ypatingu kanonu, 2) kad šauti nemoku ir šautuvo niekados neturėjau. Bet labai stebiuos, kaip jū nenušauна kiti pažairai, kuriems mažiau kantrybės. Aš jiems teatkeršiai keliais

valandas pasliukas iš pýkčio išgulėdamas. Nuo dviejų tokiu eksperimentu širdies liga — tikra. Tai né kalbėti apie baurumą Krimo komunikacijų nebesinori. Tik ligos prispaustas arba labai išsilges pietų saulės gali dristi šiai laikais išsiruošti į Krimą. Apleišlaidžius ką ir besakyti... Vienam keliui suvažinėti, neskaitant maišto ir pramogų, gana 200 r.

Visa tai, kaip Jaltos dulkės, galiai sugadinti geriausią ūpa, išblaškyti gražiausius išpūdžius.

Iš Jaltos „ištrūkai“ keikdamos. Vis dėlto gaila Krino saulės, kalnu, vynuogiu, Bucharos emyro, arménio Gukasovo, pastačiusi milijoninę bažnyčią ant kapo duktės, kuria nuošėvė pavydus jaunikis; gaila reginio iš Livadijos soodo ir rūmų į jūrą: tas reginys, turbūt, ir mirštant ties

Anordnung über die Sicherstellung des Vermögens der UdSSR im Gebiet des Reichskommissars für das Ostland

Es ist beabsichtigt, Privateigentum grundsätzlich wieder herzustellen. Um diese Maßnahme durchführen und einen geordneten Rechtszustand wiederherstellen zu können, bedarf es zunächst einer allgemeinen Erfassung des Vermögens der UdSSR. Dieser Erfassung gilt nachstehende Anordnung:

§ 1.

1. Das gesamte, in den von dem Reichskommissar für das Ostland verwalteten Gebieten gelegene, bewegliche und unbewegliche Vermögen der Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken, ihrer Gliedstaaten, öffentlichen Körperschaften, Verbänden und Zusammenschlüsse einschließlich aller Forderungen, Beteiligungen, Rechte und Interessen aller Art wird nach dem Stande vom 20. Juni 1941 sichergestellt.

2. Dieses Vermögen wird zwecks Sicherstellung beschlagnahmt. Mit der Beschlagnahme verlieren die bisher Berechtigten die Verfügungsmacht über dieses Vermögen, soweit nicht in § 3 etwas anderes bestimmt ist.

§ 2.

Alle natürlichen und juristischen Personen, die beschlagnahmtes Vermögen (§ 1 Abs. 2) als Beauftragte, Pächter, Nutzniesser oder auf Grund eines anderen rechtlichen oder tatsächlichen Verhältnisses mittelbar oder unmittelbar in Besitz oder Verwahrung haben oder verwalten, haben dieses Vermögen bei dem Gebietskommissar anzumelden, soweit es nicht bereits durch die einheimischen Behörden erfasst und registriert ist. Zur Anmeldung wird durch den Gebietskommissar besonders aufgerufen. Die Anmeldung muss enthalten:

- a) eine genaue Angabe darüber, wo sich das Vermögen befindet.
- b) eine kurze Darstellung des Vermögens, seines Werts oder seiner Grösse.
- c) die Angabe, auf Grund welchen rechtlichen oder tatsächlichen Verhältnisses der Anmeldende sich als meldenpflichtig ansieht.

§ 3.

1. Wer beschlagnahmtes Vermögen in Besitz oder Gewahrsam hat, hat es bis auf weiteres zu verwalten. Veränderungen oder Verfügungen über das Vermögen oder seine Erträge sind nur im Rahmen ordnungsmässiger Wirtschaft zulässig.

2. Alle darüber hinausgehenden Massnahmen, insbesondere die Verfügung über Grundstücke, bedürfen der Genehmigung des Reichskommissars für das Ostland oder der von ihm beauftragten Stellen. Genehmigungspflichtig ist insbesondere auch die Verpachtung von industriellen, gewerblichen und landwirtschaftlichen Betrieben und Grundstücken.

§ 4.

Die auf Grund des § 2 zur Anmeldung verpflichteten Personen müssen auf Verlangen des Reichskommissars für das Ostland oder der von ihm beauftragten Stellen beschlagnahmten Vermögen der deutschen Zivilverwaltung überlassen. Diese Verpflichtung umfasst auch die Herausgabe der für die Verwaltung oder Geltendmachung von Vermögensrechten vorhandenen Unterlagen und Aufzeichnungen, insbesondere der Bücher und Belege.

§ 5.

Nach näherer Bestimmung des Reichskommissars für das Ostland

können die Dienststellen der deutschen Zivilverwaltung die Verwaltung und die in den Grenzen ordnungsmässiger Wirtschaft gebotene Verwertung beschlagnahmten Vermögens anderen Behörden und Dienststellen oder besonderen Treuhändern überlassen.

§ 6.

Die Beschlagnahme, Bestellung und Abberufung von Treuhändern sowie deren Namen sind auf Ersuchen des Reichskommissars für das Ostland oder der von ihm beauftragten Dienststellen in ein öffentliches Buch oder Register einzutragen.

§ 7.

1. Während der Dauer der Beschlagnahme findet ein auf die Befriedigung von Gläubigern gerichtetes Zwangsverfahren (Zwangsvollstreckung, Zwangsversteigerung, Zwangsverwaltung, Konkurs- oder Vergleichsverfahren) nicht statt.

2. Klagen auf Leistung und Feststellung, die Ansprüche an das beschlagnahmte Vermögen zum Gegenstand haben, sind nicht zulässig. Die Prüfung und Befriedigung dieser Ansprüche erfolgt durch den Reichskommissar für das Ostland oder die von ihm beauftragten Stellen im Verwaltungswege.

§ 8.

Der Reichskommissar für das Ostland und die von ihm beauftragten Stellen können zur Durchführung der Aufgaben nach dieser Anordnung von jedermann Auskunft verlangen.

§ 9.

1. Mit Gefängnis- und Geldstrafen oder mit einer dieser Strafen wird bestraft:

1. Wer es unternimmt, einen beschlagnahmten Vermögensgegenstand der deutschen Zivilverwaltung, den von ihr beauftragten Dienststellen oder Treuhändern zu entziehen oder sonst in irgendeiner Weise die Wirkung der Beschlagnahme zu vereiteln, zu umgehen, oder zu beeinträchtigen,

2. Wer vorsätzlich oder fahrlässig eine ihm nach dieser Anordnung obliegende Anmelde- oder Auskunftspflicht nicht, mehr richtig oder nicht vollständig erfüllt.

2. In schweren Fällen ist die Strafe Zuchthaus; liegt ein besonders schwerer Fall der Widersetzlichkeit vor, so ist auf Todesstrafe zu erkennen.

§ 10.

Der Reichskommissar für das Ostland erlässt die zur Ausführung dieser Anordnung notwendigen Bestimmungen.

§ 11.

Ueber Anmeldung und Verwaltung des im Gebiete des Reichskommissars für das Ostland belegenen und auf Grund des § 1 beschlagnahmten Vermögens, soweit es

- a) ganz oder teilweise der sowjetrussischen Wehrmacht diente oder zu dienen bestimmt war, oder
- b) von der deutschen Wehrmacht für Zwecke der Reichsverteidigung in Besitz genommen ist, ergeben Sonderbestimmungen.

§ 12.

Die Anordnung tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.

Riga, den 19. 8. 1941

Der Reichskommissar für das Ostland
LOHSE

Zur Durchführung obiger Anordnung bestimme ich:

1. Die in § 2 der Anordnung genannten Personen haben die Anmeldung bis 1. Dezember 1941 bei dem Gebietskommissar einzureichen. Die Anmeldung von beschlagnahmten Vermögen hat auch dann zu erfolgen, wenn es bereits durch die einheimischen Behörden erfasst und registriert ist.

2. Die Behörden haben das in ihren

Besitz oder in ihrer Verwahrung befindliche Vermögen bei mir anzumelden. Hierüber erfolgt besondere Anordnung.

3. Ueber die Anmeldepflicht der Berufsverbände erfolgt besondere Weisung.

Kauen, den 11. November 1941

Der Generalkommissar in Kauen

Dr. VON RENTELN

Potvarkis dėl TSRS Turto apsaugojimo

Reicho Komisaro Rytų Kraštui srityje

Numatyta principiškai vėl gražinti privačiai nuosavybę. Siai priemonės išvykdyti ir tinkamai teisinei padėčiai sugražinti visu pirma turi būti surašytas visas TSRS turtas. Tam surašymui pravesti taikomas šis potvarkis:

§ 1.

1. Visas Reicho Komisaro Rytų Kraštui administruojamose srityse esas judomas ir nejudomas Tarybu Socialinių Respublikų Sajungos, jai priklausiusi valstybių, vieniu korpacijai, sajungu ir susivienijimui tur-

tas, kartu su visais reikalavimais, dalyvumais, teisėmis ir visu rūsiu interesaus, surašomas pagal jo 1941 m. birželio 20 d. stovis.

2. Apsaugojimo tikslu turtas konfiskavimas. Konfiskavus, visi ligi šiol turėjė i ji teisėjų nebegali juo disponuoti, jei § 3 nėra nustatyta kitaip.

§ 2.

Visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie konfiskuota turta kaip įgalioti, nuomininkai, naudotojai ar knyros nors kitos teisinės ar faktinės

padėties pagrindu tiesiogiai ar netiesiogiai turi nuosavybę, saugo ar valdo, privalo apie tą turta pranešti sritiniam komisarui, — jei jis vienos valdžios organų dar nebuvu surašytas. Apie turta pranešti sritinis komisaras specialiai paragins. Pranešime turi būti:

- tiksliu nurodyta, kur turtas yra,
- trumpai apibūdintas turtas, jo vertė arba jo dydis,
- nurodyta, dėl kokios teisinės ar faktinės padėties pranešėjas laikyti save privalančiu apie turta pranešti.

§ 3.

1. Kas turi ar saugo konfiskuota turta, turi ji tuo tarpu valdyti. Pakeitimai ar disponavimai turtu ar iš jo gaunamomis pajamomis leidžiamai tik tvarkingo ūkininkavimo ribose.

2. Visoms iš tu ribų išeinančioms priemonėms, ypač disponuojant žemės sklypais, reikia gauti Reicho Komisaro Rytų Kraštui arba jo įgaliojotų organų leidimą. Leidimo ypač reikia pramonės, verslo ar žemės iškio įmonėms bei ju žemės sklypams išnuomoti.

§ 4.

Asmenys, privalantieji pagal § 2 pranešti apie turta, pareikalavus Reicho Komisarui Rytų Kraštui ar jo įgaliojotoms organams, turi perleisti sukonfiskuotai turta vokiečių civilinės administracijos organams, ištaigoms ar patikėtiniam neduot ar bet kuriuo būdu konfiskavimo veikima paversti niekais, aperiui ar jam kludyti;

2. Skundai dėl mokėjimu ir patvirtinimui, kuriais reiškiama pretenzija i konfiskuotą turta, neleidžiami. Šias pretenzijas ištirs ir patenkintas Reicho Komisaras Rytų Kraštui arba jo įgaliojotų organų administraciniu keliu.

§ 8.

Reicho Komisaras Rytų Kraštui ir jo įgaliojoti organai gali šiam potvarkyje numatytiems uždaviniams vykdyti iš bet ko reikalauti suteikti reikiamu žiniu.

§ 9.

1. Kalėjimu ir pinigine bauda ar viena iš šiu bausmių bus baudžiamas:

- Kas mėgins konfiskuoti turto vokiečių civilinės administracijos organams, ypač disponuojant žemės sklypais, reikia gauti Reicho Komisaro Rytų Kraštui arba jo įgaliojotų organų leidimą. Leidimo ypač reikia pramonės, verslo ar žemės iškio įmonėms bei ju žemės sklypams išnuomoti.
- Kas sunomingai ar perapsileidima nevykdys, neteisingai ar nepilnai ivykdis šio potvarkio jam uždedama prievoles pranešti arba painformuoti apie turta.

2. Sunkiai atvejais bus baudžiamas sunkių darbų kalėjimu; ypatingai sunkaus pasipriešinimo atveju galbūt baudžiamas mirtimi.

§ 10.

Reicho Komisaras Rytų Kraštui paskelbs šiam potvarkiu vykdyti nuostatus.

§ 11.

Dėl pranešimo apie Reicho Komisarui Rytų Kraštui srityje rezervuota ir pasiremiant § 1 konfiskuota turta ir jo valdyma, jei tas turtas

- visai ar iš dalies buvo sovietu kariuomenės naudojamas ar skirtas jai naudotis, arba
- vokiečių kariuomenės buvo paimtas Reicho gynimo reikalams, — bus paskelbtas atskiri nuostatai.

§ 12.

Šis potvarkis įsigalioja nuo jo paskelbimo dienos.

Riga, 1941. VIII. 19.

LOHSE

Reicho Komisaras Rytų Kraštui

Šiam potvarkiu įgyvendinti aš nustatau, kas sekā:

man. Šiuo reikalui bus įleistas atskiras potvarkis.

3. Apie profesinių sajungų užsimeldavimo prievoles bus duota atskiru nurodymu.

Kaunas, 1941. lapkričio 11 d.

Generalinis Komisaras Kaune

Dr. von RENTELN

Aufruf des Stadtkomissars

Rueckt zusammen!

Tausende von Wohnungen in Stadt und Land sind durch die kriegerischen Ereignisse der letzten Monate zerstört oder vorübergehend unbrauchbar geworden. Es ist notwendig, Wohnraum fuer Tausende von Menschen zu gewinnen, denen der Krieg ihre Heimstaette genommen hat.

In wenigen Wochen werden Teile der siegreichen Truppen, die dieses Land unter schweren Opfern in einem unerhörten Siegeslauf von den bolschewistischen Mordbrennern befreit haben, in dieser Stadt Winterquartiere beziehen. Es ist notwendig, auch fuer sie geeigneten Wohnraum bereitzustellen.

Zahlreiche Soldaten der Deutschen Wehrmacht, die noch vor wenigen Tagen und Wochen im Kampf gegen die rote Armee standen, sind auf Befehl des Führers zurueckberufen worden, um in der braunen Uniform der deutschen Zivilverwaltung ihre Kraefte fuer den Wiederaufbau dieses Landes einzusetzen. Auch fuer sie muss erforderlicher Wohnraum in dieser Stadt bereitgestellt werden.

An alle Einwohner der Stadt geht daher der Ruf, die Notwendigkeiten des Krieges zu erkennen und das staedtische Wohnungamt bei der Beschaffung des erforderlichen Wohnraumes in jeder Weise zu unterstützen.

Ich erwarte, dass die gesamte Bevoelkerung der Stadt die unvermeidbaren Haerten des Krieges willig auf sich nehmen, die Behoerden in der Erfuellung ihrer Aufgaben in jeder Weise zu unterstützen und die geforderten Opfer als einen Beitrag in dem gemeinsamen Befreiungskampf gegen die juedisch-bolschewistische Weltpest betrachten wird.

Der Stadtkommissar:

gez. CRAMER

SA-Oberfuehrer

Kauen, den 11. November 1941.

Miesto Komisaro atsišaukimasis

Susigraudinkime

Dėl karo tūkstančiai butų kaime ir mieste buvo suriauti ar liko tuo tarpu netinkami naudoti. Reikia surasti butus tūkstančiams žmonių, per kara nusitojus pastogės.

Per keletą savaičių didvyriškos kariuomenės dalys nesigailejusios suniku aukų, kad išlaikintu iš bolševikių žūdikų ir paidegėjų gauju si krašta, grįžia žemės išsilaikymo kova su žydiškai bolševikine pasaulio opa.

Gausūs vokiečių kariuomenės kariai, dar prieš kelias dienas ar savaiteles kovojusieji su raudonaisiais, buvo Führeris išakymu atsiauki, kad išsivilkę vokiečių administracijos rudasiškas uniformas prisidėtu savo jėgomis atstatant si krašta.

Taip pat joms tenka paruošti tinkamas patalpos.

Todėl visi miesto gyventojai kviečiami suprasti karo metu reikalavimus ir visokeriopai paremti Miesto Butų Skyrių

Amerika vėl kalba apie Azorų užėmimą

NEW YORKAS. XI. 11. Savo kalboje, pasakytoje Kansas City, admirolas Strilingas pareiškė, kad jei dabartinių priemonių neužteks palaikti atvirus jūrų kelius Atlante vandenye, tai Jungtinės Valstybės bus priverstos užimti kitas bazes,

Kauno Teatras

Trečadienį, lapkričio 12 d.

ZENTAS

V. Krėvės - Mickevičiaus 8 p. sėdžiaus
vaiždai.
Bilietai nuo 0,10-0,80 RM

Penktadienį, lapkričio 14 d.

Premjera

BRANDOS ATTESTATAS

L. Federė 3 v. pjesė.

Bilietai nuo 0,20-1,20 RM

Šeštadienį, lapkričio 15 d.

MIEGANTOJI GRAŽUOLĖ

P. Čalkovskio 4 p. baletas.

Bilietai nuo 0,30-1,50 RM

Sekmadienį, lapkričio 16 d., 13 val.

SUDRUMSTOJI RAMYBĖ

P. Vaiciūno 3 v. drama

Bilietai nuo 0,10-0,80 RM

Sekmadienį, lapkričio 16 d., vakare

CARMEN

Būzė 4 v. opera

K. Petruskai dalyvaujant

Bilietai nuo 0,40-2 RM

Spektaklių pradžia 18,30 val. Bilietai
pardoudami nuo 10 iki 12 ir nuo 16
iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12
iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

Kauno Jaunimo Teatras

Penktadienį, lapkričio 14 d., 16 val.

12 BROLIU JUODVARNIAIS

LAKSČIUSIU

S. Čiurlionės 4 pav. paskā.

Uždaras spektaklis

Sekmadienį, lapkričio 16 d., 15 val.

TEVO PALIKIMAS

3 pav. incezeniuota lietuvių liaudies
pasaka

BRĒMENO MIESTO MUZIKANTAI

4 pav. incezeniuota brolų Grimmų
pasaka.

KONCERTINĖ DALIS

Uždaras spektaklis profesinių sajungų
centro biuro nariams.

Bilietai pardoudami teatro knygynėje-kafoje (Laisvės al. 41, telef.

23717) kasčių nuo 10 iki 15 ir nuo
17 iki 19 val.

SPERAKLIUS PROFESINIŲ SAJUNGŲ NARIU VAIKAMS

8 m. lapkričio mėn. 16 d. 15 val.

Profesinių Sajungos ruošia spektaklį
savo narių vaikams Jaunimo teatre.

Statoma „Brēmu miesto muzikan-

ta“, „Tėvo palikimas“ ir koncertinė

dalis. Koncertinėje dalyje griež Br.

Jono uždevaujančias dūdu orkestras.

Visu vietu bilietu kainos vienodos

2- rub. Vletes nerumeruotos. Atėje

žiūrėvai nasienska sau esamas laisvas

vietas. Bilietai pardoudami Jaunimo
teatre (buv. Metropolitan) kasoje ir

Profesinių Sajungų Centro Biure, In-

formacijų skyriuje, nuo 8-13 ir 14-

17 val.

3437

DÉMESIO!

Pagal Kauno Miesto S-bės Kuro
Daliés Jšduotus leidimus (kortelės)
Kuro Vartotoju Kooperatyvas „KU-
RA“ visiems pardouda mokas iš sa-
vo Žiemos Uoste ir Šančiuose turimų
sandėlių. Prašome kuro vartotojus
naudotis sau artimesniais mūsų san-
dėliais.Savo nariams kooperatyvas sten-
giasi mūkės pŕistatyti į namus. Pri-
imami nauji nariai.Kooperatyvas „Kuras“ Kaunas, Ge-
dimino g. 7a, telef. 27868. 3463(3)

I L A I S V E

Kaunas, Duonelaičio 24.
REDAKCIJA interesantus priminėja
12-13 ir 17-18 val. Telefonai:
vyr. redaktoriaus 20520, red.
sekretoriaus 21414, redakcijos
20530.ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 ligi
18 val., prieš šventadienius —
nuo 8 ligi 15 val. Tel. 26375.Prenumerata (laikinė, siunčianti pa-
stu) 1 mėn. užsisekantiems 1
arba 2 egz. po 20 rb egzem-
pliorius, užsisekantiems daugiau kaip po 2 egz.—po 15 rb
egzempliorius. Pinigus prašo-
ma siusti per Lietuvos Banko
skyrius „Spaudos Žodis“ a. a.
b. vardu (papr. ein. sąsk. Nr.
161560) Lietuvos Bankui Kau-
nai.Skelbiame darbo ieškantiesiems 2 rb.
darbo siūlantiesiems 10 rb; pirkli-
mo ir pardavimo smulkūs
skelbimai 15 rb; valdininkų ir
prekybių ištaigu skelbių
1 petito eilutė 4 rb. Skelbimai
prilmami administracijos iš va-
karo ligi 18 val.; prieš šventa-
dienu ligi 15 val.Leidžia a. a. b. „Spaudos Žodis“
Spausdina „Žaib“ spausdutuvė
(Kaunas, Duonelaičio 24).

SMULKŪS SKELBIMAI

Siūlo darbo

Reikalinga namu ruošai mergina,
mylinčių vaikus. Rekomendacija būti-
na. Vaižganto 20, telef. 23749.
2192(1)Tuojau reikalinga rimta, šiek tiek
vokiskai kálbanti, nuo 25-35 m. am-
žiaus, virėja.Kreiptis į Kauno Aerodromo admi-
nistraciją. 3401(2)Skubiai reikalinga šeimininkė dėl
dviejų vyru. Pageidaujama suaugusi.
Savanorių pr. 170, b. 4, nuo 17-20
val. 3459(1)Skubiai reikalingas priyres vyru
kirpėja-s. Salygos geros. Vytauto
pr. 69 nr. Kirpykla. 3449(2)

DÉMESIO!

Kas atlieka iš medžių tekintus dar-
bus, prašau atsiliepti, gausite užsaky-
mū. Bė to, reikalinga mergaitė, mo-
kanti namu ruoša. Kreiptis: Viljam-
polė - Michalinava, III takas Nr. 11,
buto 4, Rafanavičius. Ties Inkaro fab-
riku. 3453(2)Skubiai reikalingi priyres saskaiti-
nikai. Pagedautina mokantieji ir
vokiečių kalba. Fabrikas „Bostonas“
Vilijampolė, Šiluvos g-vė 14, telef.
23940. 3472(2)Skubiai reikalingas korepetitorius
iš V-fos klasės gimnazijos.Siūlyti į administraciją dėl A. K.
3471(1)

Ieško darbo

Valdinėj ištaigoj ieškau sargo, pa-
nintinio vietas.

Siūlyti „I Laisvę“ „S.“. 3413(4)

Jaunuolis, mokas kaltėti lietuvių,
vokiečių, lenkų ir rusų kálbomis, ieš-
ko bet kokio darbo. Siūlyti: Kaunas,
Bravoro g. Nr. 1, b. 5. 3384(3)Ieškau vedėjos, kasininkės arba
pardavejos vietas. Sutinku išvažiuoti
Siūlyti: Kaunas, Vilniaus g. Nr. 10/2
b. 18. 3251(6)Vokiečių kalbos patyręs mokytojas
ješko privatiniu pamokų.
Telef. 29275. Skambinti 17-18 val.
3450(1)Ieškau skardiniuko darbu. Ivedu 18
pedėlių į dumtfaukius vamzdžius.
Medžiaga savininku. Kaunas, Darbininkų
g. 24, b. 3. 3451(5)Kalbu vokiškai, lietuviškai ir rusiš-
kai. Baigiai universiteta (juristas).
Turia ilgametinį stažą. Ieškau tar-
nybos. Telef. 27210 nuo 11-12 val.
3445(1)Moteris ieško darbo sutvarkyti kon-
toras, dirbtuvės, krautuvės arba
skalbi baltinius.Siūlyti: Sasnauskė g-vė Nr. 15, b.
2. Nu 15-18 val. 3440(1)Jáunas vyras, mokas šiek tiek voki-
škai, ieško šoferio vietas Kaune.
Siūlyti „I Laisvę“ Ad. Nr. 2848.

3473(2)

III Skalbykla Duonelaičio 49 į Mic-
kevičiaus 20b.Prūmami skalbiniai. Turim muilo.
Darbas atliekamas greit ir švariai.Darbo val. nuo 8-12 ir 14-18 val.
3459(1)

Parduoda, perka

Pirk 3 piktus šunis - sargus.
Slūgty į Kauno Aerodromo Admi-
nistraciją. 3401(2)Parduodamas langų tendymui, švie-
sus nepraleidžiantis popierių. Kaunas
„Viktoria“ knygynas, Laisvės al. 42.
Ten pat reikalingas berniukas —
pasuntinys. 3439(1)Pirkia aritmometrą ir rašomąją
mašiną.Laisvės al. 38, but. 4, telef. 21407.
3343(4)Parduodami statybiniai sklypai nuo
900-1000 kv. m. (tinkā daržams ir
sodui) Gričiupio rajone netoli Svie-
tos gatvės. Kreiptis Perkūnų aikštė 7
Nr. nuo 17-19 v.; šventadieniais nuo
10-16 val. 3457(2)Pirkia arba keisiu į sidabrinę lape-
gą radio aparata.Siūlyti: Šančiai, Drobės g. 28, b. 5.
3243(3)Parduodama plytos ir čerpės. Suži-
noti Valančiaus 8/5, bt. 19, nuo 16-18
val. 3456(1)Parduodu vaikišką vežimelį.
Tulpiai 6, bt. 3. 3452(1)Pirkia geram stovy tualetini statiliuką
be ar su veidrodžiu. Pranešti
telef. 222-13 nuo 7 val. — 10 val. ir
nuo 19 5-22 val. 3444(1)Pirkia motorišką kailini palta.
Siūlyti Kapsu 5, but. 3. II a.
3460(1)Turiu parduoti — 2000 gražių, tik-
rų laukinukų obelaičių ir jaunu skie-
pelius, su gerai išvystyta šaknu sisté-
ma. Kairos laukinukai: I-a rūšis 0,5
RM. II-a rūšis 0,4 RM. III-a rūšis
0,25 RM. IV-a rūšis 0,1 RM. Skiepelius
be vainikų kairos tū pat rūšių tik 0,1
RM. didesnės.Pristatia sunokėjus pinigus iš
anksto iš šiuos miestus: Vilkaviški.
Marijampolė ir į S. Kalvariją.
Rašyti: J. Dapkūnui, Gražiškiu pr.
mokykla, Vilkaviškiu apskriti.
3434a(1)Parduodu akordeona Tango Primār,
baltas, lenkta klaviatūra. Sužinoti Sa-
noru pr. 17, b. 4, nuo 17-20 val. arba
telef. 23649. 3458a(1)Pirkia foto popierį nuo 18×24 cm
iki 50×80 cm formato ir foto chemi-
kalus.Siūlyti: Šančiai, Juozapavičiaus pr.
50. Foto „Liucija“. 3464(1)Parduodu vaikišką vežimelį.
Zanavyku 34 Nr. b. 3. 3465(1)Pirkia knygoms spinta arba keisiu
iš motoriška rankinė laikrodžia.
Skambinti telef. 27529 nuo 8.30-
16.30 val. 3470(1)Skubiai parduodama nauja drabu-
žinis spinta Dydis 1,60×1,80 metr.
Kaunas, Žemaitės gtv. Nr. 8, but. 4.
II-as aukštasis. 3468(1)Perleidžiu patalpa, tinkama preky-
bai, su mažu inventoriumi. Laisvės
Alėja Nr. 41, buto 17. Teirautis: Vil-
nius g-vė Nr. 51, buto 3. Nu 10-12
val. 3448(1)Studentė ieško kambario su baldais.
Nuoma gali mokėti maisto produk-
tais. Pranešti Čiurlionės g. Nr. 8. A.
arba telef. 24331 vidaus Nr. 40.
3438(1)MEDŽIO ANGLIS išvairiai kiekiai
parduoda Valst. Kėpyklių Kontora.
Kreiptis Valančiaus 5, tel. 29261.
3467(3)SAUJOMOJAMAS kambarys su pato-
gumais vienam asmeniui. Basanavi-
čiaus al. 36a, kampus Juškų 2, but. 2.
3455(1)Perleidžiu patalpa, tinkama preky-
bai, su mažu inventoriumi. Laisvės
Alėja Nr. 41, buto 17. Teirautis: Vil-
nius g-vė Nr. 51, buto 3. Nu 10-12
val. 3448(1)

Studentė ieško kambario su baldais.<br

Pozityvusis principas

Yra vienas reiškinys, tik šio karo visu nuogumu teatidengiamas pašauliu. Jo kaltininkams bolševikams neatleis nei istorijos teisugumas, nei rusų tauta, gal net nebeatitaisomai to šiurpaus nusikalstimo nuskriausta. Turime galvoje visų tautinių rusų intelligentų išskerdimą, kurį mesdamas kartu apkaltinimą Sovietų Sąjungai, savo pastarajoje kalboje pasmerke flureris. Turime taip pat galvoje ir tolygū ty pačių bolševikų nusikalstima, kurį aprašydamas vienas iš jaunesnių vokiečių rašytoju, dabar vilkinčių pilkā kario mundurą, kalba apie nužudyta rusų žmogų — nužudyta dvasiškai, nebeturinti nei polėkio, nei samonigios minties; žmogų, nužemintą ligi bedvasio padaro, skurdo ir priespaudos išvargintą, netekusį fizinio savo rasés grožio ir grakštumo.

Pasmerkimas, metamas šito nusikalstimo autoriams, niekada nebus pakankama stiprus, palyginti su nusikalstimo dydžiu, juoba, kad toks nusikalstimas jo palestai tautai vargai ar bepataisomas. Užtart juo stipresnio pasmerkimo vertos to nusikalstimo šaknys. Jų vardas vienas: neapykanta. Neapykanta, proletariato vienybės ir klasų kovos vardu pagražinta ir pridengta, turinti tautą suskaldytį ir savo tarpe nesutaikomai supiudytį.

Šiandien, deja, pernelyg gerai matom šito bolševikinio principo prietaikymo valsius. Po jais sukniubusi ypatingai rusų tauta, kurios pačios sūnų dalis, jos nelaimė, pasidavę gundymams žydijos, mesiniškai geidžiančios vyrauti pasauļui. Bet to katastrofinio principo po pranašams ir vykdytojams istorija mūsų pačių akse jau neša bausmę, kartu primygiai primindama kuriųmą sandoros ir broliškumo dėsnį.

Interview apie dramą, operą, baletą ir operetę

Teatro direktoiaus Ivanausko pareiškimai apie lietuvišką repertuarą. Dramos režisierius Kubertavičius papasakoja apie dramos atnaujinimą

Po ryt Kauno miesto teatre eina emera „Brandos atestatas“, o po ryt eina operetės premiera „Linksmoji našlė“. Tai du kultūriniai reiškiniai, kurie negali būti įdomūs platesnei visuomenei. Tenka pridėti, kad operetės premiera iš viso yra laujas reiškinys. Negalime teigti, kad operetės mūsų vienomenė nebūtų lankiusi ar nebūtu turėjusi, tačiau tai gana seniai buvo. Kreipiameis i Kauno teatro direktoriu Ivanausku platesnės teatro reikala informacijos. Laimingas nuotykių leido ten pat užtikti ir dramos režisorių Kubertavičiū. Todėl mūsų interview, tikimės, bus išsamesnė, negu patys laukėme. Pirmiausia rūpėjo pamėnai aktualieji klausimai. Todėl nieko nelaikdamis užduodame teatrui direktoriui Ivanauskui aktualų klausimą.

Socialinio draudimo punktai ir jų veikimo plotas

Pagal išleistus parėdymus privatus darbdavai ir vokiečių darbovietės nustatytus socialinio draudimo mokesčius, īnašus profesinėms sąjungoms ir 1% mokesčių kultūriniam tikslams, taip pat ir laisvuoj profesių asmenys īnašus profesinėms Sąjungoms turi mokėti atitinkamam socialinio draudimo punktui. Socialinio draudimo punktai aukščiau paminėtu darboviečių apdraustiesiems īsmoka nustatytas pašalpas ir teikia informaciją socialinio draudimo klausimais.

Socialinio draudimo punktu veikimo ribos yra šios:

1) Kauno socialinio draudimo punktas — Kaunas, Aušros g. 19/10, telef. 23432, 29572; īnamojo sąskaita Nr. 158718. Punkto veikimo plotas — Kauno miestas, Kauno ir Kėdainių apskritys.

2) Vilniaus socialinio draudimo Punktas — Vilnius, Gedimino g. Nr. 27, tel. 15, īnamojo s-ta Nr. 155166. Veikimo plotas — Vilniaus miestas,

— Pone direktoriu, Tamsta žinai, kad spūdai o drauge ir visuomenė rūpi naujos premieros, kuri viena bus už poryt, o kita vėl už poryt. Gal Tamsta būsi malonus apie tai plačiau paininformuoti. Žinome, kad tai vengrų dramaturgo Láslo Fedoro kūrinys, todėl klausime ar minimas kūrinys, gryna vengriško pobūdžio?

— Tiesa, kūrinys vengrų dramaturgo, 3 veiksmu, tačiau mielai žiūrimas kiekvienos tautos. Tai jau tarptautinis kūrinys geraja prasme. Siūžetas, kaip kalba ir patį antraštę, iš mokytojų ir mokinjų gyvenimo. Tokiu nuotykiu, kokie ten pavaizduoti visur pasitaiko. Tačiau tai patys pamažiye. Bet aš noriu Tamstas šiek tiek paininformuoti iš lietuvišku atžvilgiu. Vengrų dramaturgo kūrinys yra s̄atomas režisoriaus J. Monkevičiaus. Be to,

— Dramos darbas — pradeda režisoriu, Kubertavičiū, — tuo tarpu eina dramos atnaujinimo kryptimi. Jau yra keletą atnaujintų drams pastatyta, be to, dar bus tokiu atnaujintu pastatymu. Ne be to, kad nebūtų numatyta pastatyti ir viena kita premiera. Tai, tur būt, bus padaryta po Naujų Metų. Yra numatyta pastatyti Šekspyro vieną kūrinys.

— O kaip su lietuviška drama, tuo amžinu klausimu ir kaičiunimu, kad čia kaičiai lietuvių rašytojai, nes jie neraša drams?

— Nevisai taip. Kai kurių dramaturgų buvo parašyta dramatinium kūriniai. Bej, tuo tarpu tas klausimas nėra išspręstas. Konkrečiai tenka kaltēti apie drams „Kas kaltas?“ Autorius yra naujas dramaturgas Čibas.

— Tačiau apie tai nieko nesame girdējė. Gal šiek tiek daugiau?

— Taip. Autorius yra gyvenes ir dirbęs Pietų Amerikoje. Be abejio, dar drams bus paties autorius peržiūrėta, o tada galutinai bus išspręstas pastatymo klausimas.

— Ne be to, — pareiškia drams režisorius Kubertavičiū, — yra rūpinamasi lietuvių rašytojų kūrinii inscenizavimu. Yra galvojama apie Žemaitės, Mykoločiai-Putino ir keleto kitų autorų kūrinius.

— Bet ar čia neiškilis kaičiunimui, kad kūriniai galbūt per daug suscencinti, suteatinti?

— Nieko panašaus. Juk ir Krėvės „Šarūnas“, taip pat žymiai dažni yra inscenizuotas. Tačiau Krėvės „Šarūnas“ paliko Krėvės „Šarūnu“.

— Labai malonu girdeti, — atsakome į drams režisorius Kubertavičiūs šitokį pareiškimą.

Teatro direktorius Ivanauskas trupai informuoja apie operetės premierą.

— Gal kam būtu idomu, kodėl operetė statoma Jaunimo Teatro rūmuose? Ogi todėl, kad Teatro rūmuose viskas nebesutelpa. Čia jau truputį per ankšta. Be to, ir kai

kurios techninės kliūties vertėsi daryti.

— Beje, gal keletą žodžių apie „Linksmą našlę“. Tai europinio maisto operė. Seniai iau Europos scena: žinoma. Jei tuo matu matuoti, tai kūrinį reiktu vadinti ne be „Linksmą našlę“, o „Linksmą bobute“. Tačiau visą ką patys pamažiye ir vertinsite.

— Geriau Tamstoms papasakius apie mūsų operos užmačias. Juk šiaip ar taip tai yra scenos meno karalienė.

— Yra atnaujinamas „Cigonu baronas“. Opera turės du sastatus. Vienas vyresniu dainininku, kitas jaunesnius. Taip pat atstatomas „Lohengrinas“. Oneras režisiorius Oleka. Diriguoja vienas ar kitas dirigentas.

— Tačiau svarbiusia, kad ši sezoną bus pastatyta lietuviška 3 veiksmu opera „Pagirėnai“ arba „Kaimas prie dvaro“. Opera muziką parašė Stasys Šimkus. Aplauki lietuviškai operai išdedame daug darbo ir vilčių. Pagaliau, tai jau ne pirmą lietuvišką operą. Režisoriu pradėdame po keletos dienų.

— Kada konkretiai galėsime klausytis ir žiūrėti?

— Ne anksčiau kaip vasario mėnesį.

— Beje, — kalba toliau Teatro direktorius. — Tamstā domina baletu klausimas ir lietuviško baletu, — prideda jis.

— Tlkriausai, lietuviško baletu klausimus jautrus ne vien asmenys, bet ir visuomenėskai.

— Turiu pasakyti, kad netrukus numatyta atnaujinti Gruodžio „Kastytį ir Jūratę“, o taip pat Dvariono „Piršlybas“. Tačiau svarbiausieji rūpesčiai aplamai dėl naujo lietuviško baletu kūrinio.

— Nemanykite, — kalba toliau Teatro direktorius, — kad čia taip bologa. Visa eilė Lietuvos muzikų parašė baletui save kūriniu. Čia galu suminėti keletą pavardžių, o taip pat net pačius kūrinius paminėti. Baletus rašo Karnavičius, Pakalnis, Navalkauskas, o Gaidelis jau yra parašę „Člinską“. Svarbiausia, dabar laukiame ir Jakubėno baletu, kuris jau pradėjo rašyti.

— O kaip su lietuvišku PAS, kuris buvo taip ilgai ieškomas?

— Tas lietuviškas PAS visados buvo, o dabar jis yra tikrai surastas. Lietuviškas baletas bus pastatytas tik po Naujųjų Metų, jau pavasariop. O tuo tarpu bus atnaujinti lietuviško baletu žinomi gabalai. Visa tai, aš laiduoju.

— Labai ačiū!

— Po tokiu pareiškimui teko malonai atsišvirkinti su teatro direktoriu Ivanauskui ir drams režisoriu Kubertavičiū.

J. Žs.

Eckannimachung

Für den Generalbezirk Litauen sind die Verdunkelungszeiten wie nachstehend festgesetzt:

Vom 9. 11. — 15. 11. 41 Verdunkelung von	16.48 Uhr bis 07.27 Uhr
16. 11. — 22. 11. 41	16.36 „ „ 07.43 „
23. 11. — 29. 11. 41	16.25 „ „ 07.57 „
30. 11. — 6. 12. 41	16.18 „ „ 08.09 „
7. 12. — 13. 12. 41	16.13 „ „ 08.20 „
14. 12. — 20. 12. 41	16.15 „ „ 08.32 „
21. 12. — 27. 12. 41	16.21 „ „ 08.32 „
28. 12. — 3. 1. 42	„ „ „ „ „

Der Generalkommissar in Kauen
I. A. von FRITSCH

Kauen, den 11. November 1941.

Skelbimas

Generalinis Lietuvos sr̄čiai nustatomos šitokios aptemptumo valandos:

Nuo 1941. XI. 9 iki XI. 15 aptemptoma nuo 16.48 val. iki 07.27 val.	16.36 „ „ 07.43 „
XI. 16 „ XI. 22	16.25 „ „ 07.57 „
XI. 23 „ XII. 6	16.18 „ „ 08.09 „
XII. 7 „ XII. 13	16.13 „ „ 08.20 „
XII. 14 „ XII. 20	16.13 „ „ 08.28 „
XII. 21 „ XII. 27	16.15 „ „ 08.32 „
XII. 28 „ 1942. I. 3	16.21 „ „ 08.32 „

Už Generalinį Komisarą Kaune
von FRITSCH

Kaunas, 1941 m. lapkričio 11 d.

Skirsnemunės cemento fabriko statyba

Fabrikas yra statomas šiauriniame Nemuno krante, kur daugiau yra turtingesnių kreidų kluodų.

Fabrikas buvo numatytas pradėti statyti 1940 metais. Jau buvo užpirkta ir medžiagos, tariamasis su ūkininkais dėl šiame plokšte esančių sklypu išpirkimo ir t. t. Fabriko statybą yra numatyta laiku nebuvo pradėta. Užėjus bolševikams, fabriko statybą sustojo.

Šiuo metu fabriko statybos darbas varomas visu smarkumu. Baigtai statyti pagalbiniai pastatai, darbininkams barakai, valgykloms, kooperatyvių patalpos ir kt. Pačio fabriko statyba išgri prieš pat: betonuojami pamatai ir t. t. Šiai metais numatyta atlikti visų statybos darbų 5%. Visą statybą vykdė „Statybos“ bendrovė.

Fabriko vidaus iengimais rūpinasi „Skodos“ fabrikas, kuris yra sudaręs sutartį su „Statybos“ bendrove. „Skoda“ vidaus iengimui ir konstrukciniu

dalium cemento fabriko statybai jau yra pristačius apie 60 t. Didžiausia fabriko statybą yra numatyta 1943 metų pavasarį.

Be visų šių darbų, dar bus statomas ir iengiamas prie Nemuno uostas. Is šioto uosto bus pakraunami garlaiviai bei baidokai su cementu iš Nemuno plukdomi ligi Kauno, iš kur cementsas bus paskirstomas į kitas Lietuvos vietas. Salia uosto numatyta pastatyti ir geležinkelio šaka, kuri ateitū nuo Kazlų-Rūdos pro Sakius-Jurbarką.

Visos žallavos, kurios reikalingos cemento gamybai, yra vietoje. Fabrikas bus apkūrenamas durpėmis. Tik sumukama krosnij reikės kūrenti smulkiai sumaltomis anglimis. Zalavos šiam fabrikui, kuris per metus galės pagaminti apie 60.000 t cemento, užteks 52–53 metams.

Po 17 metų amžiaus visi privalo išgauti asmens dokumentus ir, nors jau jie ir būtų buvę iregistravoti, neatidėliojant, kaip tik asmens dokumentus yra išgavę privalo atskirai bendra tvarka išregistruoti.

Po 17 metų amžiaus visi privalo išgauti asmens dokumentus ir, nors jau jie ir būtų buvę iregistravoti, neatidėliojant, kaip tik asmens dokumentus yra išgavę privalo atskirai bendra tvarka išregistruoti.

Jei asmuo po 17 metų amžiaus dėl būtinės savininkas ar valdytojas prižiūri, kad privala išregistruoti asmenys laukianti tiesioginę registravimosi pažeiga.

Apie atsiskančius išregistruoti tuoju pranešti vėlesnių policių.

Nepilnamečius išregistruoti tiesioginę registravimosi paže